

Antarktika Özel Sayı Şunuş

Kutup Bölgeleri, yalnızca benzersiz ekosistemleriyle değil, aynı zamanda küresel iklim dinamiklerini anlamada oynadıkları kritik rol ve bilimsel araştırmalar için sundukları potansiyel ile de ön plana çıkmaktadır. Türkiye, 2017 yılında Cumhurbaşkanlığı himayesinde ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Ulusal Kutup Bilim Programı'nı hayata geçirmiştir. Bu program altında, TÜBİTAK çatısı altında kurulan Kutup Araştırmaları Enstitüsü, 2019'dan itibaren hem Arktik (TASE) hem de Antarktika'da (TAE) gerçekleştirilen Ulusal Bilimsel Seferler'i koordine etmektedir. Tüm bu girişimler, ulusal düzeyde yürütölen bilimsel çalışmalar ve teknolojik yeniliklerle Kutup Bölgeleri hakkında daha derin bir anlayış geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu süreç, bilimsel bilgi birikimini genişletmenin yanı sıra, en zorlu çevre koşullarında bile teknolojinin nasıl güçlü bir etken olabileceğini gösteren önemli bir adımdır.

Bu yıl yayımlanan 2023-2035 Ulusal Kutup Bilim Stratejisi kapsamında, Kutup Bölgeleri'nde gerçekleştirilecek araştırmaların beş ana temaya odaklanması kararlaştırılmıştır. Bu temalar; "Küresel İklim Değişikliği"ne yönelik olarak, bu bölgelerin küresel iklim üzerindeki etkilerinin detaylı bir şekilde incelenmesi; «Tehdit Altındaki Ekosistemler» bağlamında, kutuplar ve çevresindeki hassas habitatların korunması ve sürdürülebilirliği için stratejik yaklaşımların geliştirilmesi; «Antropojenik Etkiler ve Sosyal Sistemler» üzerine, insan faaliyetlerinin kutup ekosistemleri üzerindeki etkilerinin ve bu etkileşimlerin sosyal yapılarla olan yansımalarının araştırılması; "Uzaya Bakış" perspektifiyle, kutup bölgelerinde yürütölen araştırmaların uzay bilimleriyle olan etkileşiminin ve bu iki disiplinin birbirini nasıl destekleyebileceğinin ele alınması; ve, "Geçmişten Geleceğe Bakmak" teması altında, iklim kayıtları ve jeolojik bulgular ışığında, kutupların geçmişinin incelenmesi ve bu bilgilerin geleceğe yönelik öngörülerde nasıl kullanılabileceği şeklindedir.

Bu özel sayıda yer alan jeolojik araştırmalar, özellikle "Geçmişten Geleceğe Bakmak" stratejisiyle uyumlu olarak, gelecekteki çevresel ve iklimsel değişikliklere dair anlayışımızı derinleştirmesi ve Kutup Bölgeleri'nde çalışmalar yürüten yer bilimleri araştırmacılarımızın Türkçe literatüre önemli bir katkısı olarak dikkat çekmektedir.

Özel sayının hazırlanmasında emeği geçen tüm bilim insanlarına ve Mavi Gezegen Dergisi'nin yayın kurulu ile üretim ekibine en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Prof. Dr. Burcu Özsoy